

Aquest dossier correspon a la conferència de cloenda de les jornades “*XX anys de prevenció i tractament de les drogodependències a Balears*”, organitzades pel Projecte Home i celebrades els dies 27, 28 i 29 de març de 2008 a l’hospital de Son Llàtzer de Palma de Mallorca.

JORNADES

**20 ANYS DE PREVENCIÓ I TRACTAMENT
DE LES DROGODEPENDÈNCIES A BALEARS**

***“Claus” per a comprendre la
nostra societat actual i futura***

Antoni Tarabini
President de la Fundació Gadeso

Les “Claus” per comprendre la societat actual i futura

- **EL PROJECTE HOME**, al menys a Balears, ha tingut la virtut d’adaptar-se a cada moment als paràmetres de la societat a on pretén desenvolupar la seva acció.

- **Aquesta capacitat no sempre resulta fàcil. Més encara, es poden donar situacions d’incomprensió fins i tot per part de alguns dels seus membres. Capacitat d’adaptació que correspon a dos criteris que el Projecte Home a Balears ha aplicat:**

1º El Projecte Home és un instrument, no una finalitat. En conseqüència és el Projecte que, sense renunciar als seus objectius, s’ha de adaptar a la realitat i no a l’inrevés.

2º Les persones que fan feina al Projecte sens dubte han de tenir una implicació als seus objectius estratègics, però sempre des de la professionalitat.

En conseqüència aquesta exposició pretén ser una aportació sintètica per comprendre millor les claus de la nostra societat actual canviant.

SUMARI

- 1) Radiografia dels “problemes” de la societat balear avui
(Quaderns Gadeso)
 - 1.1) Descripció dels problemes actuals
 - 1.2) Les inseguretats com a *leitmotiv*
- 2) Indicadors de cohesió/descohesió de la societat balear avui
 - 2.1) Esquema de l'estructura social
 - 2.2) Indicadors socioeconòmics, socioculturals i de valors per segments socials
 - 2.3) Cap a una societat dual i descohesionada
 - 2.4) Valors emergents
- 3) A mode de conclusió
- 4) Evolució històrica dels indicadors de cohesió/descohesió

1

Radiografia dels “problemes” de la societat balear avui

TAULA n°1

1.1) PRINCIPALS PROBLEMES PERCEBUTS

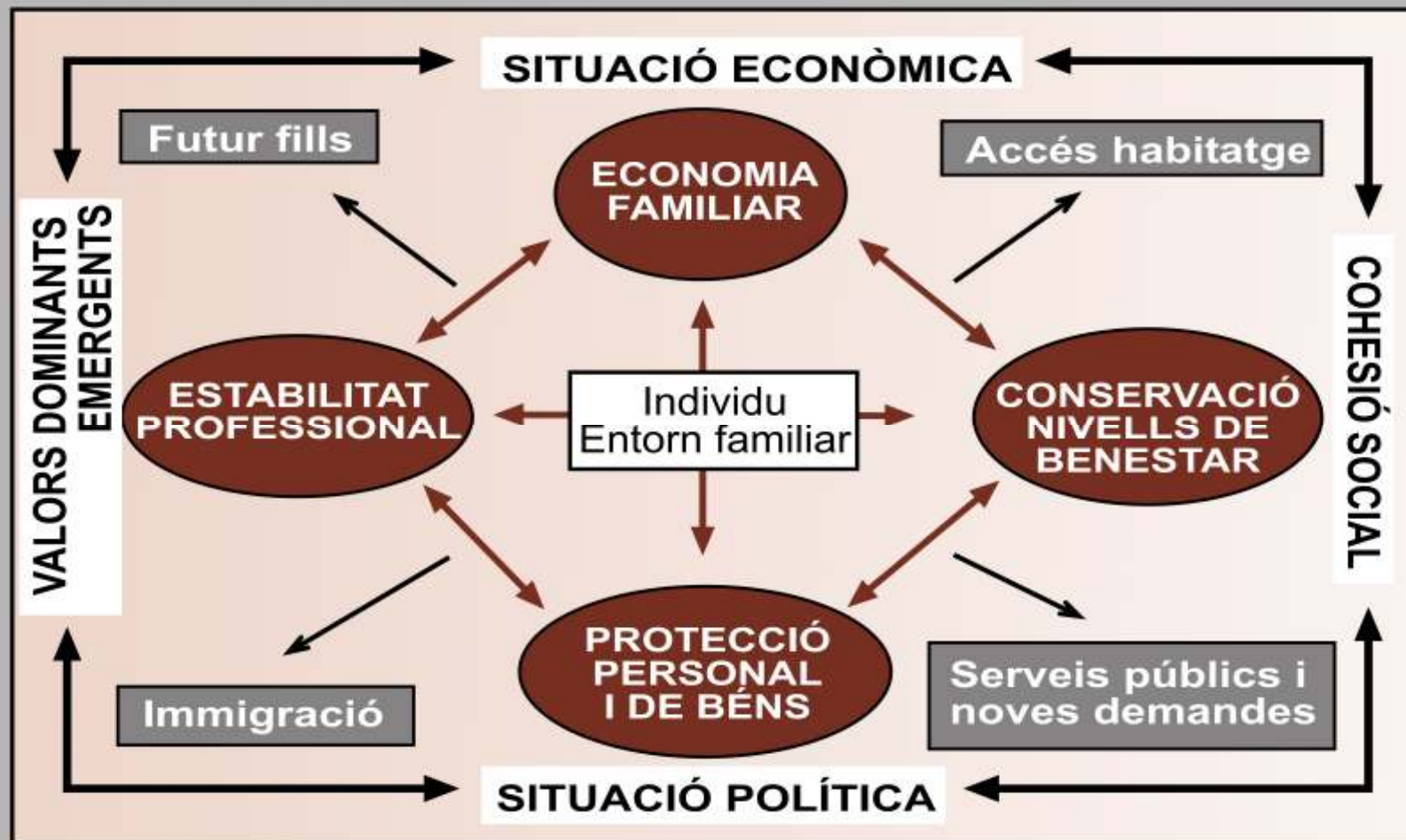
EDAT	PERSONAL	BALEARS	ESPANYA
16-18	Trobar bon treball	Futur imprevisible	Atur
18-29	Accés a l'habitatge	Inseguretats socioeconòmica	Atur
30-44	Economia familiar	Educació / Sanitat	Terrorisme
45-64	Seguretat al lloc de feina	Serveis públics	Terrorisme
65 i +	Baixes pensions	Inseguretats	Terrorisme

Font: QUADERNS GADESO N°118. MARÇ 2008

TAULA N° 1

1.2) FACTORS D'INSEGURETAT

Font: QUADERNS GADESÒ N°71. MAIG 2006

2

Indicadors de cohesió/descohesió de la societat balear avui

ESTRUCTURA SOCIAL

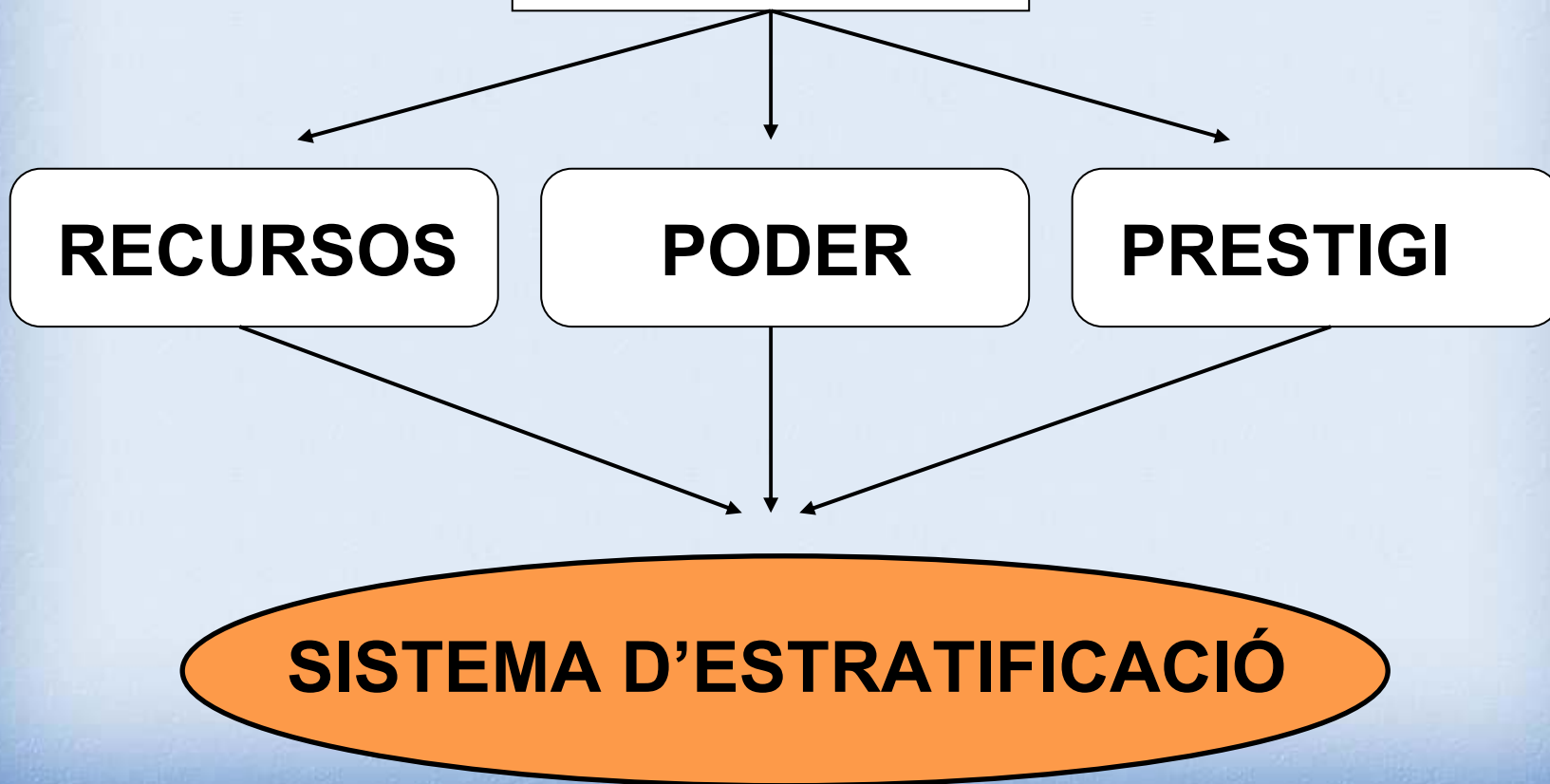
Accés desigual a

RECURSOS

PODER

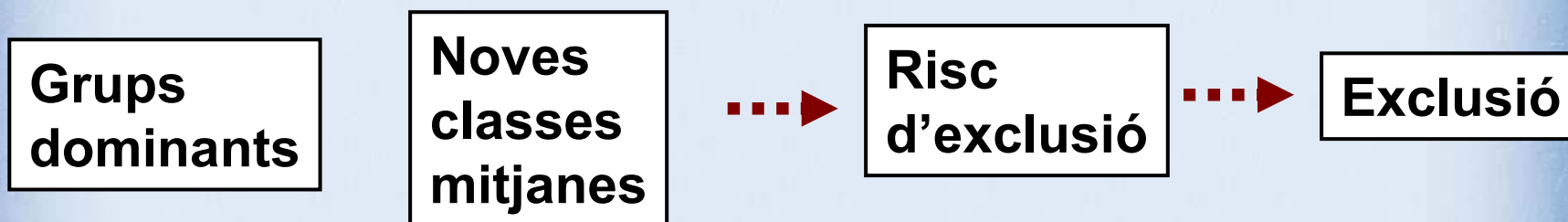
PRESTIGI

SISTEMA D'ESTRATIFICACIÓ

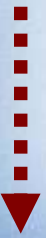

SOCIETAT POSTMODERNA / DUAL - DESCOHESIÓ (± 2000)

SOCIETAT POSTMODERNA / DUAL - DESCOHESIÓ (± 2000)

	Situació socio-econòmica	Estatus socio-cultural	Valors dominants
Grups dominants	<ul style="list-style-type: none">- Globalització- Pèrdua de valor del treball	<ul style="list-style-type: none">- Domini de la informació- Xarxes socio-econòmiques	<ul style="list-style-type: none">- Meritocràcia- Seguretats
Noves classes mitjanes 	<ul style="list-style-type: none">- Majors oportunitats- Inseguretat laboral- Accés de la dona al món laboral- Problemes economia domèstica	<ul style="list-style-type: none">- Interclassisme aparent- Noves formes de convivència- Accés desigual a xarxes socio-econòmiques	<ul style="list-style-type: none">- Autonomia "moral"- Consumisme- Individualisme- Immediatesa

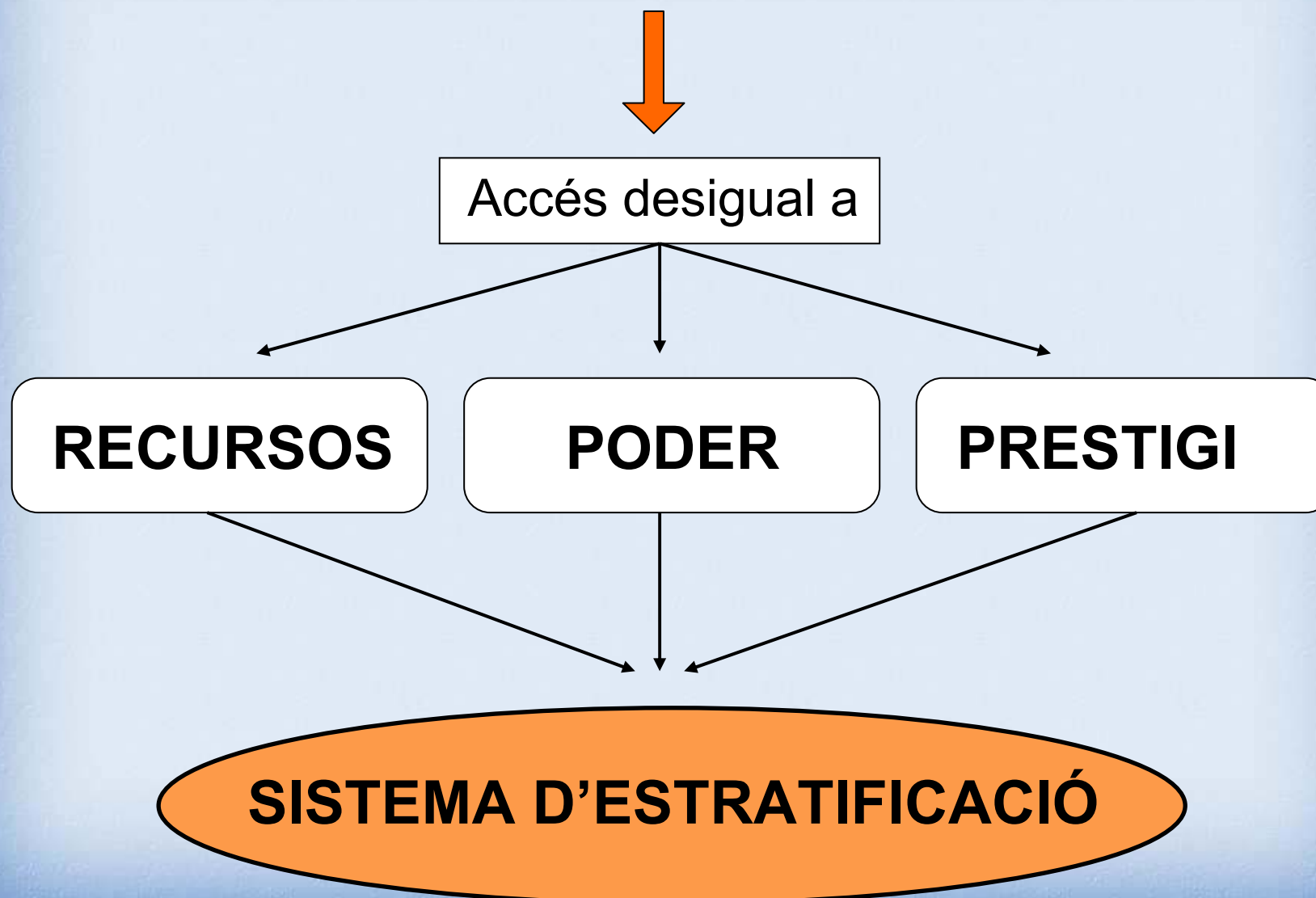

SOCIETAT POSTMODERNA / DESCOHESIÓ (± 2000)

	Situació socio-econòmica	Estatus socio-cultural	Valors dominants
 Risc d'exclusió	<ul style="list-style-type: none">- Aturats llarga durada/precarietat- Persones majors- Joves sense formació (abandonament escolar)- Immigrants	<ul style="list-style-type: none">- Pèrdua d'arrels	<ul style="list-style-type: none">- Desigualtat d'oportunitats (problemes comuns, solucions diferents)
 Exclusió	<ul style="list-style-type: none">- Sense oportunitats	<ul style="list-style-type: none">- Invisibles- Sense xarxes	<ul style="list-style-type: none">- "Inútils socials"

ESTRUCTURA SOCIAL

SISTEMA D'ESTRATIFICACIÓ

**Accés a béns
(materials,
intangibles...)**

**Relacions amb
l'estructura de
poder econòmic
i polític**

**Percepció de
pertinença real
a estatus social**

**Cohesió amb
valors
dominants**

**Desigualtat
oportunitats**

**Pèrdua de
referències**

**Pèrdua de
Xarxa i arrels**

**L'individua-
lisme com a
refugi**

SOCIETAT DUAL I DESCOHESIONADA

2.4) VALORS EMERGENTS

- 1) SOLIDARITAT (ONGs...)**
- 2) ECOLOGIA (canvi climàtic, protecció natura...)**
- 3) JUSTÍCIA (Iraq, antiglobalització econòmica...)**
- 4) CIUTADANIA (Drets i deures)**

Nota: Aquests valors emergents encara no tenen “carta de ciutadania”

3

A mode de conclusió

- 1) Vivim a una societat globalitzada, canviant i teòricament oberta i plena d'oportunitats**

- 2) Els homes i dones, es suposa que ciutadans amb drets i deures, viuen aquesta realitat des dels seus problemes cotidians sense referències que els serveixin d'instruments per saber per on caminar.**

- 3) Aquesta situació provoca, de mode més o menys explícit, una percepció d'inseguretat radical**

- 4) Aquesta inseguretat resulta difícilment assumible en positiu, donat que els valors dominants es fonamenten en l'individualisme, la immediatesa, el consumisme... Els valors emergents encara són “emergents” i tenen dificultats per pendre carta de ciudatania.**

- 5) Aquesta realitat afecta a tots els segments socials de la nostra societat, encara que amb distinta intensitat. Els segments afectats pel risc d'exclusió o ja directament exclosos tenen, lògicament, menys instruments.**

- 6) Donada aquesta situació, inseguretat/valors dominants, no és estrany que es cerquin solucions “aparents”. La droga pot ser una d'aquestes solucions però no és l'única.**

4

Evolució dels indicadors de cohesió/descohesió de la societat balear avui

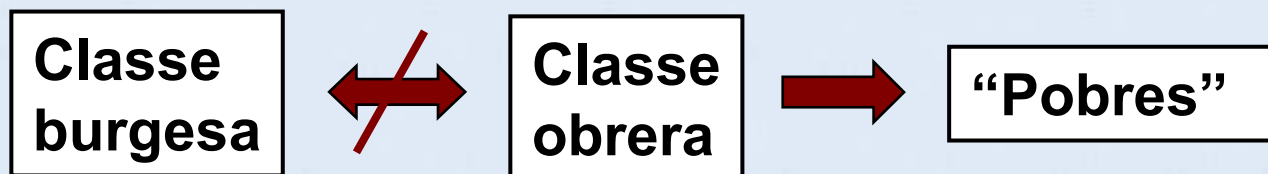

Per comprendre millor la societat actual és convenient analitzar d'on prové.

Per això oferim una explicació sintètica dels canvis socials, culturals i de valors que s'han donat dins la nostra realitat.

SOCIETAT DE CLASSES / FRANQUISME (± 1960)

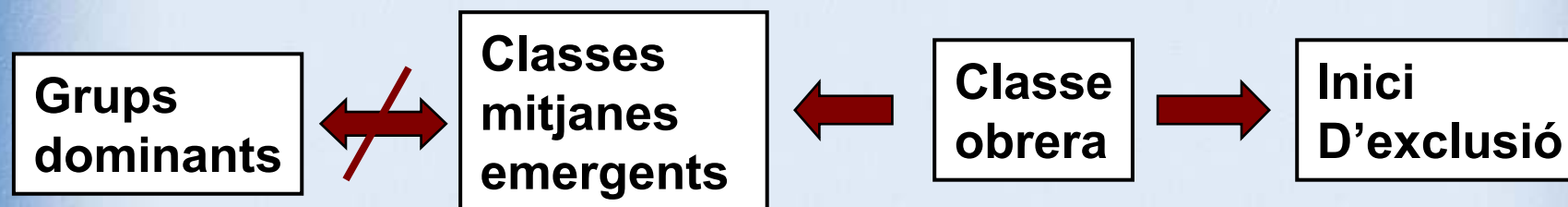

SOCIETAT DE CLASSES / FRANQUISME (± 1960)

	Situació socio-econòmica	Estatus socio-cultural	Valors dominants
Classe Burguesa	- Propietat i domini dels béns	- Accés exclusiu a serveis bàsics: educació, sanitat...	- Ordre establert
 Classe Obrera	- Sobreviure	- Immigració interior - Immigració exterior	- Submissió
 “Pobres”	- Fora del sistema	- “Caritat”	- Acceptació

SOCIETAT “MODERNA” / DEMOCRÀCIA (± 1980)

SOCIETAT “MODERNA” / DEMOCRÀCIA (± 1980)

	Situació socio-econòmica	Estatus socio-cultural	Valors dominants
Grups dominants	<ul style="list-style-type: none">- Noves oportunitats: construcció, turisme...- Nous rics	<ul style="list-style-type: none">- Visualització de la riquesa	<ul style="list-style-type: none">- Ordre establert (“perills”)
 Classes mitjanes emergents	<ul style="list-style-type: none">- Millors oportunitats	<ul style="list-style-type: none">- Accés a serveis bàsics: educació, sanitat...	<ul style="list-style-type: none">- “Optimisme”: cap a societat de benestar

SOCIETAT INDUSTRIAL / DEMOCRÀCIA (± 1980)

	Situació socio-econòmica	Estatus socio-cultural	Valors dominants
Classe Obrera	<ul style="list-style-type: none">- Millora situació- Accés a drets laborals	<ul style="list-style-type: none">- Accés a drets bàsics- Accés a serveis bàsics: educació, sanitat- Nous problemes socials	<ul style="list-style-type: none">- Possibilitat accés a béns- Inici reivindicacions socials i laborals
Inici d'exclusió	<ul style="list-style-type: none">- Fora del sistema	<ul style="list-style-type: none">- Fora del sistema	<ul style="list-style-type: none">- Fora del sistema